

HUITOPZ

MEMBER OF
IFATSEA

ČLAN HRVATSKOG
INŽENJERSKOG SAVEZA

**HRVATSKA UDRUGA INŽENJERA I TEHNIČARA
ZA OSIGURAVANJE PLOVIDBE ZRAKOPLOVA**

10150 ZAGREB AIRPORT, Pleso bb, pp 45
Predsjednica: **Aleksandra Krašovec**, tel: 098/463-749,
e-mail: aleksandra.krasovec1@zg.t-com.hr

Tajnik: **Tomislav Tonković**, tel: 01/6259-331
e-mail: tajnik@huitopz.hr

Aktivnost: Sudjelovanje Udruge u donošenju i primjeni regulative o osposobljavanju stručnog osoblja koje obavlja poslove važne za sigurnost u zrakoplovstvu

Predmet: Prijedlog za razmatranje na 2. radionici HACZ - razmatranje prijedloga Pravilnika o osposobljavanju aerodromskog osoblja

Dokument: Radni papir 120425 (inicijalna verzija)

Sažetak

Hrvatska udruga inženjera i tehničara za osiguravanje plovidbe zrakoplova (HUITOPZ) je predložila a Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (HACZ) prihvatila da HUITOPZ sudjeluje u razmatranju i predlaganju poboljšanja regulative osposobljavanja aerodromskog stručnog osoblja. Fokus sudjelovanja je transfer iskustva u implementaciji dobre prakse osposobljavanja stručnog osoblja koje obavlja poslove važne za sigurnost u zrakoplovstvu.

Informacije i dokumenti sa 1. radionice HACZ razmotreni su od zainteresiranih članova i članova Udruge uključenih u Aktivnost. U tom procesu napravljen je tekst u nastavku. Prvi dio teksta u nastavku - Dio 1 - se odnosi na sažete opće zahtjeve koje treba uzeti u obzir kod izrade prijedloga propisa o osposobljavanju stručnog osoblja a drugi dio teksta u nastavku - Dio 2 - je zabilješka sa 2. HUITOPZ raspravljaonice od 24.01.12. o iskustvu donošenja i primjene pravilnika o osposobljavanju pomoćnog zrakoplovnog osoblja.

Distribucija:

- lenka.ercegovic@ccaa.hr

- interno članovima Udruge zainteresiranim i/ili uključenim u Aktivnost

Za HUITOPZ
srdan.cop@gmail.com

Dio 1.

Glavni elementi sustava osposobljavanja aerodromskog stručnog osoblja koje obavlja poslove važne za sigurnost - «Safety Related Tasks»

1. Postupak donošenja i konzultacije uključenih strana

Istovremeno sa pisanjem prijedloga propisa (Pravilnika) pisati i obrazloženje prijedloga te oba dokumenta uključiti u proces konzultacija

Konzultacije otpočeti u pripreмноj fazi izrade prijedloga propisa

2. Definiranje poslova važnih za sigurnost - Safety Related Tasks

Popis «Safety Related Tasks» treba izraditi oslanjajući se na referentne dokumente koje su utvrdile kompetentne organizacije - ICAO, IATA, AEA, ACI - kao na primjer:

- ACI, Policies and Recommended Practices Handbook
- IATA, ISAGO - IATA Safety Audit of Ground Operations
- ICAO, DOC 9774 - Manual for certification of aerodromes - poslovi i zadaci koji se odnose na procese i postupke koji moraju biti definirani u Aerodromskom priručniku
- AEA, De-Icing/Anti-Icing of Aircraft on the Ground

Izbjeći kognitivne zamke pri izradi popisa poslova-zadataka:

- izjednačavanja opisa poslova u sistematizaciji radnih mjesta sa opisom posla-zadatka koji osoba obavlja
- ograničavanja popisa na poslove operatora aerodroma umjesto na poslove pružanja usluga (na primjer poslovi pružatelji usluga GH ili opskrbe zrakoplova gorivom ne moraju biti pod operatorom aerodroma)

3. Definiranje odgovornosti

3.1 Definirati odgovornosti i obaveze poslodavca

- Donjeti i održavati aktualnom «policy» osposobljavanja (ciljevi, smjernice, zahtjevi, resursi..)
- Uspostaviti funkciju odnosno nominirati odgovornu osobu za osposobljavanje i održavanje osposobljenosti (*refreshment*) osoblja operativne organizacija (*Training Manager*)
- Donošenje plana školovanja
- Osigurati selekciju kandidata prije osposobljavanja za poslove i zadatke važne za sigurnost prema definiranim kriterijima (opće školovanje, prethodno specijalističko školovanje za poslove i zadatke, psihofizički zahtjevi poslova i zadataka)
-

3.2 Definirati odgovornosti i obaveze stručne osobe

- Stručna osoba ima pravo na stručno osposobljavanje prema individualiziranom planu osposobljavanja
- Stručna osoba koja nije osposobljena i ovlaštena ne smije obavljati zadatke i poslove važne za sigurnost bez nadzora instruktora, kontrolora ili ovlaštene stručne osobe.
-

3.3 Definirati odgovornosti i obaveze nadležnih tijela (Ministarstva, Agencije)

Provođenje nadzora na način da nadležno tijelo

- prihvaća sustav školovanja
- prihvaća programe školovanja
- prihvaća ispitivače
- prihvaća organizacije koje pružaju usluge osposobljavanja
- auditira periodički udovoljavanje propisa

4. Osposobljavanje i organizacija osposobljavanja

4.1 Definirati / razlikovati specifičnosti dva tipa školovanja - školovanje u učionici (Classroom, teorija) i školovanje uz rad (On Job Training)

4.2 Definirati zahtjeve kojima mora udovoljavati sustav osposobljavanja operativne organizacije (poslodavca)

4.3 Definirati odgovornosti i obaveze organizacije koja pruža usluge školovanja stručnog osoblja

- nastavnici
- ispitivači

4.4 Definirati uvjete i način provođenja ispita i provjera teoretskog osposobljavanja , odnosno školovanja u učionici

4.5 Definirati oblike školovanja - a) organizacije - škole koje pružaju usluge školovanja (školski centri koji školuju komercijalno) i b) organizacija za školovanje u operativnoj organizaciji (organizacija za školovanje za vlastite potrebe

4.5 a Definirati zahtjeve za organizaciju koja pruža usluge školovanja stručnog osoblja - obavlja djelatnost školovanja

4.5 b Definirati zahtjeve za sustav upravljanja i izvođenja školovanja (nastave) u operativnoj organizaciji u kojoj se osposobljavanje obavlja za vlastite potrebe

4.6 Definirati zahtjeve za sustav praktičnog osposobljavanja (OJT) i autorizaciju/ovlašćivanje za obavljanje poslova i/ili zadataka

- Instruktori

- kriteriji potrebnog znanja i vještina
- Provjera prije autorizacija/ovlašćivanja za samostalno obavljanje poslova i/ili zadataka

4.7 Definirati zahtjeve u vezi zapisa o osposobljavanju

5. Temeljni dokumenti sustava školovanja

5.1 Definirati zahtjeve za programe (teoretskog)osposobljavanja

- program školovanja
- nastavni plan (pojediniog tečaja)

5.2 Definirati zahtjeve za Shemu stručnosti (Competence scheme) operativne organizacije

5.3 Definirati program praktičnog osposobljavanja (OJT)

6. Održivost

6.1 Definirati zahtjev da sustav školovanja operativne organizacije mora udovoljavati zahtjevima ISO 10015 - Quality management — Guidelines for training

Dio 2.

Zabilješka sa HUITOPZ Raspravljajonice 24.01.2012.

Serija: Kompetencije stručnog osoblja u zrakoplovstvu

Tema 2. raspravljajonice: Iskustva primjene sustava ovlašćivanja ATSEP-a

Tko je bio: Članovi HUITOPZa i «gosti» iz HKZP, Zračne luke Zagreb, Agencije za civilno zrakoplovstvo.

Što je rečeno, što sam čuo i neke refleksije

Uvodno izlaganje o iskustvima primjene pravilnika za «licenciranje» ATSEPa u HKZP dao je g. D. Šimunović.

(1) Glavni elementi sustava (na primjeru ATSEPa)

- identificirane, definirane domene,
- identificirani poslovi unutar svake domene («safety related» i «safety critical»),
- zapisi (o trenutnoj osposobljenosti i valjanosti ovlaštenja),
- dobra (preporučena) praksa definirana je kroz dokumente ICAO i Eurocontrola (na koje se Pravilnik za ATSEP poziva) i to: Training Program, Unit Training Plan, Unit Competence Scheme.

(2) Problemi primjene - implementacije sustava kompetencija (na primjeru ATSEPa)

- Zahtjevi pravilnika za ATSEP se previše restriktivni odnosno nameću neprikladne obveze koje troše resurse a ne vidi se korist. Pravilnik bi trebalo revidirati,
- Kritično pitanje sustava je izbor osoba za obavljanje poslova važnih za sigurnost. Osposobljavanje (tečajevi i OJT) je nadogradnja a ne izgradnja karaktera, stava prema poslu. Selekcija se treba provesti prije početka osposobljavanja,
- Ključni pojam je «Kompetencija» a ne «Dozvola/Licenca»,
- Stimuliranje kompetentnosti! Stimulacija motivira osobe da aktivno sudjeluju u usavršavanju znanja i vještina,
- Provjera kompetencija. Ispitna povjerenstva nisu korisna kad su članovi povjerenstva osobe koje nemaju veze sa poslom koji kandidat obavlja. Ispitni tim bi se trebao sastojati od šefa odjela, OJT instruktora i trening manager-a jer su oni odgovorni za pravilno obavljanje poslova. Provjera je više razgovor sa kandidatom nego odgovaranje na pitanja iz «banke pitanja»,
- Funkcioniranje cijelog sustava operativne organizacije je nužno za potporu sustava osiguranja kompetencija stručnog osoblja koje obavlja poslove/zadatke važne za sigurnost kao na primjer potpora vezana za :
 - planiranje osposobljavanja
 - izbor i zapošljavanje

- tehnološka razrada poslova i zadataka
- stimuliranje kompetencija,

(3) U raspravi je rečeno još i slijedeće:

- Pravilnik za ATSEP ne obuhvaća cijeli proces osposobljavanja (kako je na primjer definiran u ISO 10015) nego je fokusiran na potrebe nadzora sigurnosti od strane Agencije,
- Trebalo bi ustanoviti opći/generički koncept osposobljavanja (tečajevi i OJT) za sve stručne poslove važne za sigurnost u zrakoplovstvu. HUITOPZ bi mogao organizirati radnu grupu za izradu općeg koncepta osposobljavanja za stručne poslove,
- Treba prepoznati interese koji motiviraju stručne osobe i osobe koje vode ili podupiru sustav osposobljavanja tako da sustav bude učinkovit i koristan za sve zainteresirane strane,
- Interes poslodavca da osigurava kompetentnost osoblja treba nadzirati i poticati regulatornim mjerama kako bi se spriječila štednja na račun sigurnosti,
- Dolazak koncesionara na ZL kao i sloboda zapošljavanja nakon pristupa u EU donijeti će promjene za koje se treba pripremiti. Agencija ima zakonsku odgovornost da djeluje unaprijed. HUITOPZ može svojim aktivnostima doprinjeti osiguranju profesionalnog statusa i interesa stručnog osoblja,
- Osposobljavanje je pravo i obaveza svake stručne osobe
 - poslodavac ne smije štediti na osposobljavanju na račun sigurnosti
 - stručne osobe su odgovorne za svoju kompetentnost i stručnu karijeru,
- Poslovi važni za sigurnost trebaju biti definirani/opisani. Za te poslove nije prihvatljivo da se koristi metoda «Radi što ti šef kaže».

#